

Evlenmek İçin Birbirlerini Tercih Eden Çiftlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Investigation the Levels of Emotional Intelligence of the Couples Making Decision for Marriage

Neşe CİNGİSİZ* Mehmet MURAT**
Milli Eğitim Bakanlığı
Gaziantep Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin duygusal zekâ düzeylerinin bireylerin yaşları, cinsiyetleri, eğitim düzeyleri, meslekleri ve evlenme biçimleri gibi değişkenler açısından incelenmesi ve evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin evlenecekleri kişi ile kendi duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının ortaya konulmasıdır. Araştırmanın çalışma grubu Gaziantep ili, Şehitkamil Belediyesi'ne evlenmek için başvuru yapan 46 nişanlı çiftten oluşmaktadır. Çiftlere gönüllülük esasına dayalı olarak Hall tarafından geliştirilen ve Ergin (2000) tarafından geçerlilik, güvenilirlik çalışmaları yapılarak Türkçe'ye uyarlanan Duygusal Zekâ Değerlendirme Ölçeği uygulanmıştır. Bulgular kişilerin duygusal zekâ düzeylerinin eğitim düzeyine göre farklılaştığını; eğitim düzeyi arttıkça duygusal zekâ düzeyinin de arttığını ve özellikle de ortaokul mezunları ile üniversite mezunları arasında anlamlı farklılığın olduğunu yansıtmaktadır. Duygusal zekâ ile cinsiyet, yaş, meslek ve evlenme biçimi arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Evlenmek için birbirini tercih eden çiftlerden evlenecekleri kişi ile kendisinin duygusal zekâ düzeyleri arasında yüksek düzeyde bir korelasyon bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Evlilik, Duygusal Zekâ, Duygusal Zekâ Düzeyi

Abstract

The purpose of this study is to investigate the emotional intelligence levels of those couples engaged to marry in terms of variables such as their ages, sex, educational levels, occupations and marriage styles and to find out if there is a significant relationship between their emotional intelligence levels. 46 engaged couples who applied to Gaziantep Şehitkamil Municipality for marriage constitute the sample of this study. "Emotional Intelligence Evaluation Scale" was applied to

---

* MEB Adıyaman Milli Eğitim Müdürlüğü Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen

** Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi mmurat@gantep.edu.tr

those couples who volunteered to take part in the study. The result of this study shows that individual's emotional intelligence level varies according to their educational levels, meaning that the more educated they are the higher emotional intelligence level they have. The results also show that there is a significant difference between the intelligence levels of graduates of middle school and university. The findings however show that there is no significant difference between emotional intelligence levels and sex, ages, occupations and marriage styles parameters. Finally, the findings show that there is no significant correlation between the emotional intelligence levels of those couples engaged to marry.

Key Words: Marriage, Emotional Intelligence, Level of Emotional Intelligence

GİRİŞ

Hayatta başarılı olmak için birçok yol vardır. Başarı denildiğinde sadece akademik ya da iş yaşamındaki başarı değil; aynı zamanda aile ve çevre ile kurulan ilişkilerin niteliği de önem taşımaktadır. Başarı için bilişsel zekâ (IQ) gerekli ancak yeterli değildir. İnsan zekâsının gerçek ölçütünü akademik zekâsı belirlerken hayat başarısının gerçek ölçütünü ise duygusal zekâsı belirlemektedir (Goleman 1995).

IQ ile ilgili çok sayıda kişi üzerinde birçok araştırmalar yapılmasına rağmen, duygusal zekanın yeni bir kavram olması nedeni ile henüz yeterince araştırmaya konu olduğunu söylenemez (Goleman, 2000).

Duygusal Zekâ

İlgili literatür incelendiğinde duygusal zekanın farklı tanımlarına rastlanmaktadır.

Goleman (1995), "Duygusal Zekâ" adlı kitabında duygusal zekâyı 'Kişinin kendi duygularını anlaması, başkalarının duygularına empati beslemesi, ve kişinin kendi duygularını yaşamı zenginleştirecek biçimde düzenleyebilme yetisi" olarak tanımlamaktadır.

Peter Salovey ve John Mayer (1990), duygusal zekâyı şöyle açıklamışlardır : "Bir kişinin kendisinin ya da başkalarının duygularını yansıtabilme, onları ayırt edebilme, kişinin düşünce ve eyleminde bu bilgiyi kullanabilme" şeklinde tanımlamaktadırlar.

Yüksel, (2006)'ya göre ise duygusal zekâ, kişinin kendi duygularının farkında olması, bu duygularını kontrol edebilmesi, empatik davranması ve sosyal ilişkilerde açık olabilmesidir.

Tanımlardan da anlaşıldığı gibi duygusal zekâ becerilerine sahip bir insan, kendi duygularının farkında olan ve bu duygularını idare edebilen, başkalarının

duygularını anlayıp onlarla etkili bir şekilde başa çıkabilen kişidir. Goleman (2000)' a göre, bu kişiler hayatlarının her alanından yüksek doyum sağlar ve yaşamlarını etkili bir şekilde sürdürebilirler.

İnsanlar karşılaştıkları durumlara duygularına göre tepkide bulunurlar. Önemli olan şey, var olan duyguların ifade edilmesi değil; duyguların nasıl ve ne zaman ortaya konduğudur. Aristo bunu şu şekilde açıklamıştır; *“Herkes öfkelenebilir; bu kolaydır. Fakat doğru zamanda, doğru amaç için ve gereken ölçüde sinirlenmek, işte kolay olmayan budur”* (Akt; Tarhan, 2008). Duyguların doğru yer ve zamanda ifade edilmesi öncelikle kişinin kendi duygularının farkında olmasını, duygularını yönlendirebilmesini, başkalarının duygularını anlamasını, kendini duyguları doğrultusunda harekete geçirebilmesini ve sosyal becerilere sahip olmasını gerektirmektedir. Bu yetenekler ise duygusal zekâ kavramını oluşturmaktadır.

Goleman'ın Salovey ve Mayer'in modelini temel alarak oluşturduğu duygusal zeka modeline göre duygusal zekanın beş temel boyutu vardır. Bunlar; kendi duygularının farkında olma, kendi duygularını yönetme, kendini motive etme, empati ve sosyal beceriler şeklinde gruplandırılmıştır (Lee, 2003). Bu grupları Psenicka ve Rahim (2002), şu şekilde açıklamıştır:

- Kendi Duygularının Farkında Olma:** Kişinin kendi duygularını, ruh halini ve nedenini anlayabilme becerisini ifade etmektedir. Bu boyut aynı zamanda kişinin kendi duygularının başkaları üzerindeki etkilerinin de farkında olmasını belirtmektedir.
- Kendi Duygularını Yönetme:** Kişinin kendi duygularını ve tepkilerini kontrol altında tutabilme, muhtemel kötü durumlar karşısında sakin kalabilme ve başkalarının duygularından etkilenmeme becerisini ifade etmektedir.
- Kendini Motive Etme:** Kişinin tüm engeller, başarısızlıklar karşısında başarıya odaklanabilme ve hedefine ulaşmak üzere değişimi kabullenebilme becerisini ifade etmektedir.
- Empati:** Kişinin karşısındaki bireylerin duygu ve düşüncelerini sözlü veya sözsüz iletişimle anlayabilme, ihtiyacı olan kişilere duygusal anlamda destek olabilme ve başkalarının duyguları ve davranışları arasındaki bağlantıyı kurabilme becerisidir.
- Sosyal Beceriler:** a) Kişinin kendi problemleriyle baş edebilmesi, b) işbirliği kurmasına engel olan duyguları ile başa çıkabilmesi, c) çatışma durumunda uygun davranışları tercih edebilmesi şeklinde açıklanabilir.

Duygusal zeka yaşamın her alanında önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsan yaşamında yadsınamaz bir yeri olan evliliklerde de duygusal zekanın yeri önemli olmaktadır.

Evlilik, toplumsal kurallar ve yasaların öngördüğü biçimde bir erkekle bir kadının yaşamlarını birleştirmesidir (Özgüven, 2001). Evlilikte önemli olan bireyin kiminle evleneceğine karar vermesidir. Kiminle evlenileceğine karar vermek önemli ve uzun zaman alan bir süreçtir. Kişinin evleneceği insan ile hayatını birleştirmesi sadece fiilen değil; duygularla ve düşüncelerle yaşamın her alanında birlikte yaşamaktır. Çünkü evlilik kadın ve erkeğin etkileşim halinde olduğu bir kişilerarası ilişkidir.

Etkileşim, karşılıklı olarak eşlerin duygu ve düşüncelerini açık ve doğru olarak birbirlerine iletmeleridir (Özgüven, 2001). Eşler arasında etkileşimin sağlıklı olması evlilikte doyumu artırır.

Evlilik hayatında eşler arasında sorunlar mutlaka yaşanacaktır, ancak bu sorunların nasıl üstesinden geldiği önemlidir. Duygusal zekâ sağlıklı ilişkiler kurmayı da öngörmektedir. Evlilikte de eşler arasındaki iletişim evliliğin sağlıklı olmasında önemli bir etkidir. Bu nedenle evlilikte duygusal zekânın varlığı eşler arasındaki uyumu son derece olumlu etkilemektedir. (Becerem, 2001).

Evlilikte mutluluğu yakalayabilmek için, eşlerin güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olmaları, duygularını ve davranışlarını yönetebilmeleri, eşlerinin duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışmaları gerekmektedir. Bu durum duygusal zekâyı gerekli kılmaktadır.

Evlilikte sağlıklı iletişim için, eşlerin birbirlerine yakın ve yüksek duygusal zeka düzeylerine sahip olmaları önemlidir. Becerem (2001)' e göre, evlilikte eşler arasındaki sorunlar duygusal güçlerle çözülebilmektedir. İnsan hayatının her döneminde olduğu gibi evlilik döneminde de duygusal zekâ kurtarıcı bir rol oynamaktadır.

Ülkemizde duygusal zekâ ile ilgili çeşitli araştırmalar bulunmuş olmasına rağmen; duygusal zekânın evlilik ilişkisindeki önemini belirten herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın amacı, duygusal zekânın evlilik ilişkisindeki rolünün ortaya konulmasıdır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı, evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin duygusal zekâ düzeylerinin bireylerin yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, meslek ve evlenme biçimi gibi değişkenler açısından incelemek ve evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin evlenecekleri kişinin duygusal zekâ düzeyi ile kendi duygusal zekâ düzeyi arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ortaya koymaktır.

Evliliğin temelini iletişim ve etkileşim oluşturur (Canel, 2007). Eşler arasındaki iletişimin sağlıklı olması evlilikte mutluluğu belirleyen etkenlerden biridir. Kişilerarası ilişkilerin sağlıklı olması da duygusal zekâyı gerekli kılmaktadır.

Beceren (2001)'e göre, evlilik terapilerine başvuran çiftlerde en çok karşılaşılan sorunlardan biri de eşler arasındaki iletişim sorunu ve bu iletişimsizlikten doğan problemler gelmektedir. Duygusal zekâ kişinin hem kendi duygularının hem de eşinin duygularının farkında olması, duygularını gerektiği yerde gerektiği şekilde ifade edebilmesi, empatik davranması ve sosyal ilişkilere açık olabilmesidir. Bu duygusal yetkinlikler eşlerde olduğu sürece evlilikte ilişkinin kalitesinin artması ve sağlıklı beraberliklerin ortaya çıkması muhtemeldir. Gottmann (1993), ise duygusal zekânın yeterince gelişmemesi durumunda evlilikte kadın ve erkek arasında çatışma yaşanmasının kaçınılmaz olduğunu belirtmektedir.

Bu çalışma, duygusal zekânın eş seçiminde ve evlilikte önemini incelemek açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Problem Cümlesi

Evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Alt Problemler

1. Evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin duygusal zekâ düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin duygusal zekâ düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin duygusal zekâ düzeyleri ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin duygusal zekâ düzeyleri ile meslekleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin duygusal zekâ düzeyleri ile evlenme biçimleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Gaziantep İli, Şehitkamil Belediyesi evlendirme memurluğuna evlenmek için başvuru yapan 46 çift oluşturmuştur. Çiftler gönüllülük esasına göre seçilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan kişilerin yaşları, eğitim düzeyleri, evlenme biçimleri ve meslekleri ile ilgili bilgiler Tablo 1, 2, 3 ve 4’de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya katılanların yaş aralığı

Yaş Aralığı	N	%
18 yaş ve aşağısı	10	10,9
19–22 yaş arası	21	22,8
23–26 yaş arası	39	42,4
27 yaş ve üzeri	22	23,9
Toplam	92	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi evlenme yaş aralığı % 42.4 ile 23–26 yaşları arasında yoğunlaşmıştır.

Tablo 2. Araştırmaya katılanların eğitim düzeyi

Eğitim Düzeyi	N	%
İlkokul mezunu	17	18,5
Ortaokul mezunu	24	26,1
Lise mezunu	28	30,4
Üniversite mezunu	23	25,0
Toplam	92	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi eğitim düzeyi %30.4 ile lise mezunu düzeyinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 3. Araştırmaya katılan çiftlerin evlenme biçimleri

Evlenme Biçimi	N	%
Görücü Usulü	46	50
Arkadaşlar Tanıştırdı	12	13
Akrabalar Tanıştırdı	12	13
Kendim Tanıştım	22	23,9
Toplam	92	100

Tablo 3’de görüldüğü gibi evlenme biçimi % 50 ile görücü usulünde yoğunlaşmıştır.

Araştırmaya katılan 92 kişi mesleklerine göre 3 gruba ayrılmıştır. 1. grup ‘insanlara doğrudan hizmet veren’; 2. grup ‘insanlara dolaylı olarak hizmet veren’ ve 3. grup ise ‘herhangi bir işte çalışmayan’ olarak belirlenmiştir. Veriler Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Araştırmaya katılanların meslek grupları

Meslek Grupları	N	%
İnsanlara doğrudan hizmet veren meslekler	26	28,3
İnsanlara dolaylı hizmet veren meslekler	34	37,0
Herhangi bir işte çalışmayan kişiler	32	34,8
Toplam	92	100

Tablo 4’de görüldüğü gibi meslek grupları %37,0 ile İnsanlara dolaylı hizmet veren mesleklerde yoğunlaşmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada verilerin toplanmasında duygusal zekâ düzeylerini belirlemek için Hall tarafından geliştirilen ve Ergin (2000) tarafından geçerlilik, güvenilirlik çalışmaları yapılarak Türkçe’ye uyarlanan “Duygusal Zekâ Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır.

Ölçek; Ergin (2000), tarafından araç geliştirmede uyulması gereken sürece uygun olarak Türkçe’ye uyarlanmıştır ve bu amaçla şunlar yapılmıştır:

Ölçekte bulunan 30 maddenin ilk ve son uygulamalardaki güvenilirlik katsayısı 0,76 ile 0,92 arasında hesaplanmıştır. Ölçeğin toplam puanı açısından bakıldığı zaman ilk ve son uygulama arasındaki korelasyon katsayısı 0,84 düzeyinde hesaplanmıştır. Bu aşamada ölçeğin Türkçe formundan elde edilen puanlar üzerinde “item-total” analizi yapılmış, bu analizin gereği olarak ölçekte bulunan her bir madde ile ölçeğin toplam puanı arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Yine Ergin (2000) tarafından bu analiz yapılırken her madde ile kendisi dahil ölçeğin toplam puanı ve her madde ile kendisi hariç ölçeğin toplam puanı arasındaki ilişki hesaplanmıştır. Bu şekilde hesaplanan ilişki katsayılarının da, ölçekteki iki madde dışında 0,73 - 0,89 arasında bir dağılım göstermiştir. Ölçekte bulunan iki maddenin “item-total” analizdeki sonuçları yeterli bulunmamış ve bu iki maddenin ifadesi tekrar gözden geçirilerek daha anlaşılır hale getirilmeye çalışılmıştır.

Ergin (2000) tarafından aynı Türkçe formdan elde edilen puanlar üzerinde ölçeğin iç tutarlılık katsayısı da hesaplanmıştır. Bu amaçla ölçekte bulunan 30 madde tek ve çift numaralı sorular olarak ayrı ayrı puanlanmış ve öğrencilerin tek ve çift numaralı sorulardan aldıkları puanlar arasındaki ilişki katsayısı hesaplanmış olup bu katsayı 0,79 düzeyinde bulunmuştur. Ölçeğe biçimsel olarak da uygun bir şekil verilmiş ve son şekli hazırlanmıştır.

Ölçek 30 maddeden oluşmaktadır. Her madde için “Tamamen katılmıyorum”, “Kısmen katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Kısmen katılıyorum”, “Tamamen katılıyorum” şeklinde çiftlerin duygusal zekâ düzeylerini belirleyen yanıtlar bulunmaktadır. Her bir yanıtı verilen puanlar toplanarak çiftlerin toplam duygusal zekâ puanı belirlenmiştir.

VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ

Uygulama

Çalışmada Gaziantep İli, Şehitkamil Belediyesi’ne evlenmek için başvuru yapan 46 nişanlı çifte Duygusal Zekâ Değerlendirme Ölçeği uygulanmış ve çiftlerin duygusal zekâ düzeyleri ile ilgili veriler toplanmıştır. Çalışma 3 aylık bir zaman diliminde gerçekleştirilmiş ve uygulamada gönüllülük esas alınmıştır.

Veri toplama işlemi bitirildikten sonra elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Analizler, SPSS 10.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde; duygusal zekâ cinsiyet, yaş, meslek, eğitim düzeyi ve evlenme biçimi gibi değişkenler açısından incelenirken Tek Yönlü Varyans Analizi uygulanmıştır. Sonucun anlamlı çıktığı durumlarda ise Tukey-HSD testi kullanılmıştır ve analizler için istatistiksel anlamlılık düzeyi .05 kabul edilmiştir.

Çiftlerin evlenecekleri kişinin duygusal zeka düzeyleri ile kendi duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını sınamak için de ‘Eşleştirmeli t Testi’ hesaplanmış ve analizler için istatistiksel anlamlılık düzeyi .01 kabul edilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Eğitim Düzeyleri Farklı Kişilerin Duygusal Zekâ Düzeylerine İlişkin Bulgular

Eğitim düzeyi değişkenine göre duygusal zekâ düzeyi puanlarının aritmetik ortalamaları, standart sapmaları ve frekansları Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Eğitim düzeyi değişkenine göre duygusal zekâ düzeyi puanlarının aritmetik ortalamaları, standart sapmaları ve frekansları

Eğitim Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss
İlkokul	17	105,5294	31,3531
Ortaokul	24	90,5000	27,2445
Lise	28	107,6429	25,4270
Üniversite	23	114,1739	24,3771
Toplam	92	104,4130	27,8300

Tablo 5’te görüldüğü gibi, ortaokul mezunu 24 kişinin duygusal zekâ düzeylerinin ortalaması 90,50; üniversite mezunu 23 kişinin duygusal zekâ

düzeylerinin ortalaması 114,17 olarak bulunmuştur. Yani duygusal zekâ ortalamaları arasındaki farklılık en çok ortaokul mezunları ile üniversite mezunları arasında bulunmuştur.

Duygusal zekâ düzeyinin eğitim düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını sınavabilmek için Tek Yönlü Varyans Analizi uygulanmış ve sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Eğitim düzeylerine göre duygusal zekâ düzeylerinin karşılaştırılması

Kaynak	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Grup Arası	7150,336	3	2383,445	3,312	,024
Grup İçi	63329,968	88	719,659		
Toplam	70480,304	91			

Tablo 6'da görüldüğü gibi $P = ,024$ bulunmuştur. Bu da eğitim düzeyinin duygusal zekâ üzerindeki etkisinin anlamlı bulunduğunu göstermektedir. Araştırmaya katılan kişilerin eğitim düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır ($P < 0,05$).

Yapılan varyans analizi sonucunda duygusal zekânın hangi eğitim düzeylerine göre farklılık gösterdiğini sınavabilmek için Tukey-HSD testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Duygusal zekâ düzeylerinin eğitim düzeylerine ilişkin Tukey-HSD testi sonuçları

(I) OKUL	(J) OKUL	Ortalama Farkları (I-J)	Standart Hata	Önemlilik Düzeyi	95% Güven Aralığı	
					Alt Sınır	Üst Sınır
İlkokul	Ortaokul	15,0294	8,5040	,296	-7,241	37,3001
	Lise	-2,1134	8,2483	,994	-23,714	19,4876
	Üniversite	-8,6445	8,5803	,745	-31,115	13,8260
Ortaokul	İlkokul	-15,0294	8,5040	,296	-37,300	7,2413
	Lise	-17,1429	7,4624	,106	-36,685	2,4000
	Üniversite	-23,6739*	7,8279	,017	-44,173	-3,1741
Lise	İlkokul	2,1134	8,2483	,994	-19,487	23,7145
	Ortaokul	17,1429	7,4624	,106	-2,400	36,6857
	Üniversite	-6,5311	7,5493	,823	-26,301	13,2393
Üniversite	İlkokul	8,6445	8,5803	,745	-13,826	31,1150
	Ortaokul	23,6739*	7,8279	,017	3,1741	44,1738
	Lise	6,5311	7,5493	,823	-	26,3014

* $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 7’de görüldüğü gibi duygusal zekâ düzeyindeki farklılığın belirgin olduğu gruplar ortaokul mezunları ile üniversite mezunlarıdır. Yani eğitim durumu duygusal zekâyı belirlemede etkindir denilebilir.

Evlenmek için Birbirlerini Tercih Eden Çiftlerin Evlenecekleri Kişi İle Kendi Duygusal Zekâ Düzeyleri Arasındaki Farklılığa İlişkin Bulgular

Evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin evlenecekleri kişi ile kendi duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik eşleştirmeli t testi sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin evlenecekleri kişi ile kendi duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığına yönelik eşleştirmeli t testi sonuçları

	$\bar{X}$	N	Ss	t
Kadın	105,67	46	23,76	.58
Erkek	103,15	46	31,59	

	N	r	P
Kadın& Erkek	46	,473**	,001

** Önemlilik Düzeyi $p < 0.01$

Tablo 8’de görüldüğü gibi çiftlerin evlenecekleri kişi ile kendi duygusal zekâ düzeyleri arasındaki farklılığa bakılmış ve $t = .58$ ve $p = .001$ olarak bulunmuştur. Bu bulgu evlenmek için birbirini tercih eden çiftlerden evlenecekleri kişi ile kendisinin duygusal zekâ düzeyleri arasında da güçlü bir ilişki bulunduğunu göstermektedir. Yani evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin evlenecekleri kişi ile kendisinin duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p < 0.01$). Buradan sonuçla evlenecek kişilerin eş olarak seçtikleri kişi ile duygusal zeka düzeyleri birbirine yakındır denilebilir. Evlenecek çiftlerin duygusal zeka düzeylerinin birbirine yakın olması evlilik ilişkisinin sağlıklı olması açısından önemli olmaktadır.

Yapılan istatistiksel işlemler sonucunda evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin duygusal zekâ düzeyleri ile yaşları, cinsiyetleri, meslekleri, evlenme biçimleri arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

SONUÇ

Çalışmanın sonucunda; duygusal zekânın eğitim seviyesine göre farklılaştığı, duygusal zeka düzeyinin artmasında eğitim düzeyinin önemli olduğu ortaya konulmuştur. Bu çalışma Yılmaz ve Şahin (2004)'in okul öncesi öğretmen adayları üzerinde yaptıkları çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir. Söz konusu çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının duygusal zekâ düzeyleri bazı değişkenler açısından incelenmiş ve sonuçta öğrencilerin sınıf düzeyleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur; gruplar arasındaki farkın ise 1. ve 4. sınıf öğrencileri, 2. ve 4. sınıf öğrencileri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Yani eğitim seviyesi arttıkça duygusal zekâ düzeyi de artış göstermiştir.

Jager'ın meslekli öğrenciler üzerinde deney ve kontrol grubu oluşturarak, deney grubuna duygusal zekâ müfredatlı bir eğitim uyguladığı araştırması da bu bulguyu destekler niteliktedir. Araştırma duygusal zekâ ve öğrenme arasındaki ilişkiyi saptamayı hedeflemektedir ve sonuç olarak iki kritik bulguya işaret edilmektedir: (a) Duygusal zekâ okul ortamında eğitim yolu ile geliştirilebilir. (b) Duygusal zekâ, akademik performans ile pozitif ilişkilidir. Jager, duygusal zekâ müfredatlı bölüm ile diğer bölümü kıyasladığında görmüştür ki duygusal zekâ, mezun öğrencilerde başarı ile öğretilmektedir (Akt; Eymen, 2007).

Evlenmek için birbirlerini tercih eden çiftlerin evlenecekleri kişi ile kendisinin duygusal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı, evlenmek için birbirini tercih eden çiftlerin evlenecekleri kişi ile kendisinin duygusal zekâ düzeylerinin birbirine yakın olduğu ortaya çıkmaktadır.

Evlilikte eşlerin yüksek duygusal zekâyâ sahip olmaları önemlidir, ancak evlenmek için birbirlerini tercih eden kişilerin duygusal zekâ düzeylerinin birbirine yakın olması da evlilikte uyumu son derece olumlu etkiler. Kişinin kendini, duygularını tanıması ve kendi özelliklerini bilmesi, evleneceği kişiyi tanıması ve onun duygularından haberdar olması gerekmekte ve kişinin kendine en yakın özellikteki kişiyi eş olarak seçmesini gerekli kılmaktadır. Bu da eş seçiminin doğru yapılmasına bağlıdır (Özgüven, 2001).

ÖNERİLER

Duygusal zekânın gelişiminde aile ve çevrenin büyük katkısı vardır. Çünkü kişilik gelişiminde, duyguların şekillenmesinde, duygusal gelişimde aile ve çevreden alınan eğitim önemlidir (Maboçoğlu, 2006). Duygusal becerilerin gelişimi, yaşamın ilk günlerinden gençliğin sonuna kadar devam eden gelişim çağında daha kolay olmaktadır. Bu da okullarda verilecek duygusal eğitimi öne çıkarmaktadır. Ancak okullarda, çocukların akademik başarısına daha çok önem verilmekte; yaşamında başarılı, mutlu birer birey olmalarını sağlayacak duygusal ve sosyal becerilere yeterince önem verilmemektedir (Becerem, 2002).

Eymen (2007), duygusal yetenek verilerinin sabit olmadığını; öğrenilebilir ve geliştirilebilir olduğunu belirtmiştir. Duygusal zeka düzeyinin artırılması için okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasına ve ‘Haydi Kızlar Okula’, ‘Baba Beni Okula Gönder’ kampanyalarına destek verilebilir.

Okulda çocuğa sadece akademik bilgi vermek kadar öğretmenin akademik bilgiyi verirken insani değerlerini, sevgisini de çocuğa hissettirmesi de önemlidir. Okullar, akademik başarının yanı sıra çocuklara problem çözebilme, sağlıklı ilişkiler kurabilme, kendilerini tanıyabilme ve yeteneklerini keşfedebilmelerini sağlayıcı öğrenme ortamları oluşturmalı; karşılaştıkları engelleri aşabilmeleri ve hayal kırıklıklarıyla daha kolay başa çıkabilmeleri ve daha mutlu bireylerin yetişmesi için çocukların duygularına daha çok önem vermelidir.

Duygusal zekânın gelişimine okulların da katkısının sağlanabilmesi için; eğitim-öğretim programlarının duygusal zekâyı geliştirici nitelikte düzenlenebilir, duygusal zekâ aracılığı ile öğretim yapılan çeşitli programlar geliştirilip, uygulanabilir.

Evlenmek için belediyelere başvuran çiftlere evlilik öncesi danışmanlığı hizmeti sunulabilir. Evlilik öncesi danışmanlığı kapsamında bireylerin evlenmeden önce birbirlerini tanımaları ve evliliklerinde yaşamaları muhtemel olan problem alanları hakkında bilgilendirilmeleri, evlilikte çatışma ve problem çözme becerilerini geliştirebilmelerine yönelik olarak evlilik eğitim programları düzenlenebilir ve bu eğitim programında evliliğe hazır oluş konusunda farkındalıklarını artırıcı çalışmalara yer verilebilir.

KAYNAKÇA

- Beceren, E. (2001). Evlilikte Duygusal Zekâ. [Http://www.duygusalzeka.com/aps?=genel](http://www.duygusalzeka.com/aps?=genel). Erişim: 21.11.2006.
- Beceren, E. (2002). Okullarda Duygusal Zekâ. 03 15, 2002 tarihinde [Http://www.duygusalzeka.com/asp?=genel/>](http://www.duygusalzeka.com/asp?=genel/>) Erişim: 15.03.2002.
- Canel A.N. (2007). Ailede Problem Çözme, Evlilik Doyumu ve Örnek Bir Grup Çalışmasının Sınanması. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Rehberlik ve Psikolojik Danışma Anabilim Dalı. İstanbul.
- Ergin, F. E. (2000). Üniversite Öğrencilerinin Sahip Oldukları Duygusal Zekâ Düzeyi İle 16 Kişilik Özelliği Arasında İlişki Üzerine Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bilim Dalı. Konya.
- Eymen, U. (2007). Duygusal Zekâ. Kaliteofisi Yayınları, No:15. www.kaliteofisi.com, Erişim: 02.10.2007.
- Goleman, D. (1995). Duygusal Zekâ Neden IQ'dan Daha Önemlidir? Çev.:Yüksel, B. S., İstanbul:Varlık/ Bilim Yayınları.
- Goleman, D. (2000). İş Başında Duygusal Zekâ. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Gotmann, J. (1993). What Predicts Divorce: The Relationship Between Marital Processes And Marital Outcomes, Hillsdale Nj, Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Lee, F.- M. (2003). Conflict Management Styles and Emotional Intelligence of Faculty and Staff at a Selected College in Southern Taiwan. Yayınlanmamış Doktora Tezi, The University of South Dakota, South Dakota.
- Maboçoğlu, F. (2006). Duygusal Zekâ ve Duygusal Zekânın Gelişimine Katkıda Bulunan Etkenler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı. Ankara.
- Özgüven, İ.E. (2001). Ailede İletişim ve Yaşam. Ankara: PDR Yayınları.

- Psenicka, C. & Rahim, A. (2002). A Model of Emotional Intelligence and Conflict Management Strategies: A Study in Seven Countries. *The International Journal of Organizational Analysis*, (10)4.
- Salovey, P. ve Mayer, J. (1990). *Emotional Intelligence, Imagination, Cognition and Personality*. New York.
- Tarhan, N. (2008). *Duyguların Dili, Duygusal Zekâya Yeni Bir Yorum*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Yılmaz, M. ve Şahin Ş. (2004). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Duygusal Zekâ Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. XII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. Malatya
- Yüksel, M. (2006). *Duygusal Zekâ Ve Performans İlişkisi (Bir Uygulama)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İşletme Ana Bilim Dalı. Erzurum.

Investigation the Levels of Emotional Intelligence of the Couples Making Decision for Marriage

The purpose of this study is to investigate the emotional intelligence levels of couples who engaged to marry in terms of differences such as their ages, sex, educational levels, occupations and marriage styles and to find out if there is a significant relationship between their emotional intelligence levels. The sample of this study constitutes 46 engaged couples who applied to Gaziantep Şehitkamil Municipality for marriage. "Emotional Intelligence Evaluation Scale" which was improved by Hall, advanced and adapted to Turkish by Ergin (2000). It was applied to those couples who volunteered to take part in the study. The result of this study shows that individual's emotional intelligence level differs according to their educational levels, meaning that the more educated they are the higher emotional intelligence level they have. The results also show that there is a significant difference between the intelligence levels of graduates of secondary school and university. The results however show that there is no significant difference between emotional intelligence levels and sex, ages, occupations and marriage styles parameters. Yet, the results show that there is a significant correlation between the emotional intelligence levels of those couples engaged to marry.

The correlation between couples was estimated as $r = 0.473$. This shows a low-level relationship. This result implies that post-marriage unison, marriage contentment and expectations of couples with similar emotional intelligence are worth further investigation.

Level of education forms the most important difference between emotional intelligences of couples who selects each other for marriage. As their level of education increases their intelligence level also increases. Therefore, the education level of couples who choose each other for marriage should be taken into account. Individuals with similar educational levels will make more proper choices. According to this conclusion, the campaign "haydi kızlar okula" can be evaluated as meaningful. The fact that emotional intelligence can be improved through education suggests that all children must benefit from the principle of equal opportunities in education. Besides securing equality of opportunity in education, their level of education must also be improved.

Following this study, comparing the emotional intelligence of individuals who graduated from Faculty of Medicine, which is accepted as a high level of education (6 years after secondary education), Faculty of Dentistry (5 years after secondary school) with emotional intelligence of those who graduated from 2-year vocational high schools and 4-year faculties and colleges will prove to be a worthwhile study.

Besides academic achievements, schools should provide children with learning environments that enhance their problem solving abilities and enables them to make social friendships, develop a sound understanding about themselves and explore their abilities. Schools should attach more importance to students' feelings so as to enable them overcome the barriers they encounter, cope with their disillusionments more easily and thus bring up happier individuals.

School curriculum can be adjusted in a way that facilitates improvement of emotional intelligence so as for schools to contribute to such a process of improvement. Moreover, various programs and activities that entail the use of emotional intelligence can be planned and carried out. Young individuals can be educated about marriage and how to choose a suitable spouse through such programs.

Couples who apply to municipalities to get married can be offered pre-marriage counseling. Within the framework of pre-marriage counseling, they can be enabled to learn more about each other and be informed about possible problems in marital life. Also, educational programs on marriage can be held with the aim of improving their conflict management and problem solving abilities and such programs can include awareness-raising activities about readiness for marriage.